

Opryszczka w ciąży

Wiele mam zadaje sobie pytanie czy opryszczka w ciąży jest niebezpieczna dla ich płodu. W licznych badaniach klinicznych stwierdzono jednoznacznie, że zakażenie opryszczką w okresie ciąży, a także wystąpienie objawów opryszczki po raz kolejny w tym okresie zwiększa częstość występowania poronień, wad u płodu oraz porόδów przedwczesnych.

dr n. med. Anna Wilczyńska

Ginekolog-polożnik współpracująca z Centrum Zdrowia Kobiet w Warszawie,
www.centrumzdrowiakobiet.pl

Jak można się zarazić?

Opryszczka zwykła jest jedną z najczęstszych chorób wirusowych skóry i błon śluzowych. Dość często ma charakter przewlekły i nawracający. Czynnikiem etiologicznym tych zakażeń są wirusy Herpes simplex – HSV typ 1 i 2 należące do rodziny Herpesviridae. Zakażenie wirusami ma miejsce najczęściej w trakcie kontaktów bezpośrednich z osobą zakażoną w trakcie dotyku czy kontaktu seksualnego. Wirus opryszczki wnika do organizmu przez błony śluzowe lub uszkodzoną skórę. W przypadku wirusa HSV typ 1 są to najczęściej błony śluzowe jamy ustnej lub zmieniona chorobowo skóra twarzy. Typ 2 wirusa najczęściej zakaża błony śluzowe oraz uszkodzoną skórę narządów płciowych i okolicy odbytu. Zakażenie może także nastąpić nietypowo. Na przykład osoba zainfekowana opryszczką wargową może zarazić okolice narządów rodnych partnera. Najczęściej do zakażenia dochodzi w wieku 14- 29 lat.

Objawy

Zakażenie opryszczką wywołuje zazwyczaj zmiany na skórze i błonach śluzowych. W miejscu, w których za chwilę pojawią się pęcherzyki z wydzieliną surowiczą najpierw pojawia się świąd, pieczenie i zaczerwienienie. W 2-3 dni od momentu pojawienia się pęcherzyków pojawiają się żółte strupki. Potem miejsce ulega zagojeniu. Przeważnie objawy utrzymują się 7-10 dni. Bezpośrednio po zakażeniu wirusem opryszczki przeważnie objawy są bardzo nasilone. Niekiedy typowym zmianom skórny towarzyszy ogólne osłabienie, potliwość, stan podgorączkowy. Mogą pojawić się bóle mięśni i bóle głowy. W zależności od okolicy zakażenia powiększeniu mogą ulec węzły chłonne szyjne lub pachwinowe. Objawy mogą się utrzymywać nawet do 3 tygodni. Zakażenie pierwotne może być też bezobjawowe - 20-40% przypadków. Może ono nastąpić także, gdy osoba, będąca nosicielem wirusa, nie ma objawów lub ich jeszcze nie miała.

Opryszczka w ciąży

Zakażenie opryszczką w czasie ciąży jest zagrożeniem dla rozwijającego się płodu. Szczególnie niebezpieczne jest wystąpienie wirusa po raz pierwszy w czasie ciąży. Stanowi większe zagrożenie dla płodu niż pojawienie się opryszczki po raz kolejny - zakażenie nawrotowe. Ciąża jest okresem obniżonej odporności organizmu. Objawy opryszczki mogą pojawiać się dość często. Są one bardziej nasilone i utrzymują się dłużej.

W zależności od tygodnia ciąży, w którym pojawią się objawy mogą wystąpić różne powikłania. Jeśli do aktywacji wirusa dojdzie w pierwszych tygodniach trwania ciąży zakażenie może wywołać poronienie lub uszkodzenia płodu. Jeśli objawy pojawią się w II trymestrze, choroba może wywołać przedwczesny poród, w III natomiast dziecko może urodzić się poważnie chore. Mogą wystąpić u niego objawy uogólnionego zakażenia - sepsy. Opryszczka może doprowadzić do uszkodzenia narządów wewnętrznych, zapalenia płuc, zapalenia opon mózgowo- rdzeniowych, objawów neurologicznych czy drgawek uogólnionych. Szacuje się, że zakażenia wirusem opryszczki mogą być przyczyną nawet 20% poronień. Do zainfekowania wirusem opryszczki może dojść w trakcie ciąży lub porodu. Jeśli objawy opryszczki narządów płciowych wystąpią w dniu rozpoczęcia się akcji porodowej stanowi to jednoznacznie wskazanie do cięcia cesarskiego.

Jak leczyć zakażenie u kobiety ciężarnej?

Zgodnie z zaleceniami Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego każda kobieta ciężarna, u której wystąpią objawy zakażenia opryszczką powinna otrzymać leczenie doustne. Zastosowanie leków ogólnoustrojowych już w pierwszym dniu wystąpienia opryszczki w ciąży zmniejsza znacząco ryzyko wystąpienia powikłań u płodu. Najczęściej stosowane są leki doustne zawierające acyklowir, walacyklowir lub famcyklowir. Maści stosowane bezpośrednio na zmianę mają działanie miejscowe i nie uchronią płodu przed zakażeniem. Maści i kremy mogą być stosowane wspomagająco u ciężarnych by ograniczyć zmianę i przyspieszyć jej gojenie. Nie mogą być jednak jedynym leczeniem. Dlatego każda ciężarna powinna otrzymać po konsultacji lekarskiej czym prędzej lek doustny. Farmaceutyki doustne powinny być podawane każdorazowo u kobiety w ciąży, gdy pojawią się objawy opryszczki i po 36 tygodniu ciąży profilaktycznie, nawet jeśli objawy nie występują. Podawanie leku przed rozwiązaniem ma uchronić przed wystąpieniem opryszczki okołoporodowo i zapobiec wystąpieniu objawów zakażenia u płodu. Jeśli partner kobiety będącej w ciąży ma objawy opryszczki powinien być także leczony lekiem doustnym. W czasie występowania objawów u mężczyzny powinno się zachować szczególną ostrożność, włącznie z abstynencją seksualną.

Jeśli kobieta ma objawy opryszczki w czasie porόδu także powinna otrzymać leczenie doustne. Przyjmowanie leku nie jest przeciwwskazaniem do karmienia piersią.

